

Saatja: JM info Shared MB <JMinfo@just.ee>
Saadetud: 01.06.2022 15:20
Adressaat: JM info Shared MB <JMinfo@just.ee>
Teema: FW: Vaigistuskaebuste direktiivist

From: Virge Kuningas-Turu && Sent: Wednesday, June 1, 2022 1:35
PMTo: Stella Johanson && Subject: RE: Vaigistuskaebuste direktiivist

Tere

Olete saatnud Sotsiaalministeeriumile üleskutse avaldada arvamust vaigistuskaebuste vastu suunatud direktiivi ettepaneku ja soovituse kohta.

Kuivõrd direktiivi ettepanek Sotsiaalministeeriumi valitsemisvaldkondi sisuliselt ei puuduta, ei esita Sotsiaalministeerium ametlikku arvamust. Saadan tähelepanekud direktiivi ettepaneku ja soovituse kohta alljärgnevalt:

Üldine kommentaar

Tõsi on, et kohtusse pöördujate hulgas on neid, kes kohtusse pöördumise õigust kuritarvitavad, pöördudes kohtusse pahatahtlikult, ilma et kohtusse pöördumine nende õiguste või huvide kaitseks tegelikult vajalik oleks. Oluline on siiski pöörata erilist tähelepanu, et regulatsioon ei viiks isiku õigusemõistmisele juurdepääsu põhjendamatule takistamisele. Tasub pöörata tähelepanu sellele, kuivõrd tõenäoliselt on võimalik hagi ilmselget põhjendamatust tuvastada kohtuasja sisuliselt analüüsivõimega ning millised on edasikaebevõimalused. Samuti tuleb läbi mõelda, mis saab olukorras, kus formaalselt ei saa hageja kohtusse pöördumise õigust või hagi eesmärgipärasust eitada, kuigi sisuliselt ei ole kohtusse pöördumine hageja tegelike seaduse kaitset vajavate huvide kaitseks vajalik ning hagi esitamine on kantud kostjale või mõnele vaidluse esemega seotud kolmandale isikule ebamugavustunde tekitamise, karistamise või muust sellelaadsest põhjendamatust eesmärgist, kuid see selgub alles hagi sisulise läbivaatamise käigus.

Artikkel 3 Tähelepanu tuleb pöörata mõiste „avalikku huvi pakkuv küsimus juures välja toodud loetelule. Praegu saab seletuskirjast välja lugeda, et tegemist on suletud loeteluga. Loetelu suletuks jätmise võib põhjustada sätete liialt avarat tõlgendust ja võib hakata takistama õigusemõistmisele juurdepääsu, mistõttu vajab põhjalikku analüüsi.

Artikkel 4 Tähelepanu tasub pöörata piiriülese mõju täpsemale määratlemisele. Praegu saab seletuskirjast välja lugeda, et piiriülene mõju on direktiivi tähenduses mõju ainult EL piires, kuid ei selgu, kas piiriülene on ka mõju liikmesriigist kolmandasse riiki. Samuti tuleb analüüsida, kas seda, et olema peab piiriülene mõju ja reeglina seda ei ole kui mõlema poole elu- või asukoht asub asja menetleva kohtuga samas liikmesriigis, võidakse hakata ära kasutama, näiteks kolmandate riikide poolt. Näiteks kasutab kolmas riik oma huvides hagi esitamiseks liikmesriigis tegutsevaid isikuid.

Artikkel 12 Tähelepanu tuleb pöörata tõendamiskohustuse määratlemisele. Praegu selgub direktiivist ja seletuskirjast, et kohtusse pöördujale pannakse kohustus tõendada eitust. Kuidas eitust tõendada: tõendada saab jaatust. Tõendada saab, et kohustust on rikutud. Raskem on tõendada, et

kohustust rikutud ei ole. Tõendada saab teo toimepanemist, mitte seda, et tegu ei ole toime pandud. Näiteks tuleb meie PS-i järgi kriminaalmenetluses tõendada süüd, mitte süütust (PS § 22). Kohtusse pöörduja saab pigem tõendada, et ta on kohtusse pöördunud oma õiguste ja huvide kaitseks, mitte aga seda, et tal ei ole kohtusse pöördumisel põhjendamatuid eesmärke.

Artikkel 17 kuidas selgub kolmanda riigi kohtuotsuse tunnustamisest ja täitmisest keeldumise õigus kes, millal ja kuidas hindab, kas liikmesriigis peetakse hagi ilmselgelt põhjendatuks või kuritarvituslikuks (artikkel 17 ütleb, et liikmesriigid peavad tagama, et selliseid kolmanda riigi kohtuotsuseid ei tunnustataks ega täidetaks). Kui kaua selline tuvastamine aega võtab? Kas senikauaks peaks saama kolmanda riigi kohtuotsuse täitmise peatada?

Lugupidamisega
Virge Kuningas-Turu

Virge Kuningas-Turuõigusnõunik | Õigusosakond6269
114 | SotsiaalministeeriumSuur-Ameerika 1 | 10122 Tallinn626 9301 |